

Hallitus 12.5.2025

Valtuusto 26.5.2025

Hyvinvoinnin vuosiraportti 2024

Sisällys

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Hämeenkyrössä.....	3
TEAvisari.....	4
HYTE-kerroin	4
Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kustannukset.....	5
Muutokset hyvinvoinnissa	6
Kaikki ikäryhmät.....	6
Varhaiskasvatusikäiset	7
Perusopetusikäiset	8
Nuoret aikuiset	9
Työikäiset.....	10
Ikäihmiset	11
Erityisryhmät.....	11
Yhteistyö ja yhdyspinnat	12
Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset	13
Lisätietoa ja lähteet	13
Hyvinvointiohjelman arviointi 2024.....	14

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Hämeenkyrössä

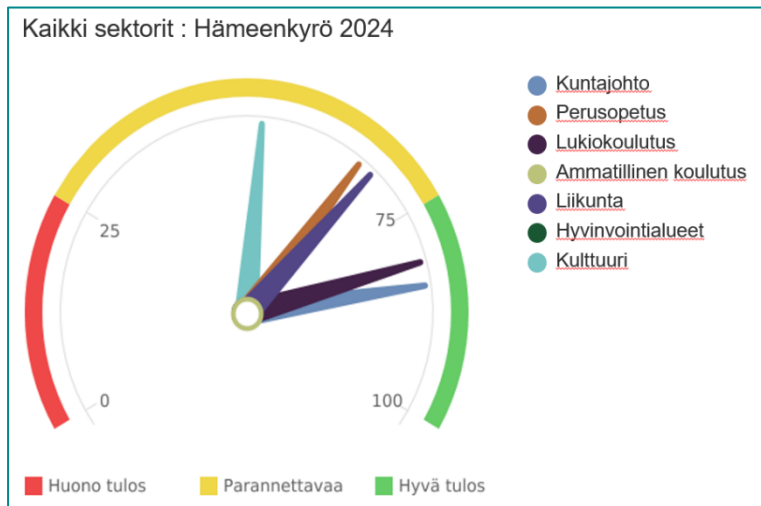
Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Hyvinvointityö Hämeenkyrössä on suunnitelmallista voimavarojen kohdentamista kuntalaisten hyvinvointia edistävällä tavalla. Hyvinvoinnin edistäminen tapahtuu kunnan eri toimialojen ja kunnassa toimivien palveluntuottajien yhteistyönä. Hyvinvointi käsitetäänkin Hämeenkyrön hyvinvointityössä moniulotteisesti Stiglitzin mallia mukaillen sisältäen aineellisen hyvinvoinnin, terveyden, koulutuksen, työn ja harrastukset, osallisuuden, ihmissuhteet, ympäristön ja turvallisuuden.

Vuoden 2024 raporttia on talousarviotavoitteen mukaisesti uudistettu ja tiivistetty. Vuosittaisessa raportissa huomioidaan ainoastaan keskeisimmät toimet ja merkittävimmät muutokset. Vuosiraportissa ei myöskään ole tietoja, jotka löytyvät muista raporteista. Liitetietoina raportista löytyvät HYTE-kerroin indikaattorit (liite 1) sekä Sosiaali- ja terveystieteiden valmistelemassa olevat vähimmäistietosisällöt (liite 2). Raporttia laadittaessa on käytetty tuoreinta saatavilla olevaa tietoa, mutta useat indikaattorit kuvaavat 1–2 vuotta vanhaa tilannetta.

Vuoden 2024 aikana jatkettiin laajan hyvinvointisuunnitelman mukaista toimenpiteiden käytäntöönpanoa. Erityisenä painopisteenä on ollut vuoden 2023 hyvinvoinnin vuosiraportissa vahvistetut ehkäisevä päihdetyö, kiusaamiseen puuttuminen, oppimisen tuki sekä yhteistyö kunnan sisäisesti, hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa. Kokonaisuutena vuonna 2024 pystyttiin toteuttamaan toiminnan uudistamista ja kohdentamista kiitettävästi asetettuihin tavoitteisiin nähden. Osittain muutokset ovat jo nähtävissä, mutta pääosa hyvinvoinnin ja terveydenedistämiseksi tehtävästä työstä on pitkäjänteistä, jolloin tulokset tehdyistä toimista näkyvät vasta tulevinä vuosina.

TEAvisari

Kunnan terveyden edistämisen aktiivisuutta mitataan THL:n TEAvisari -palvelulla. Se kuvaa

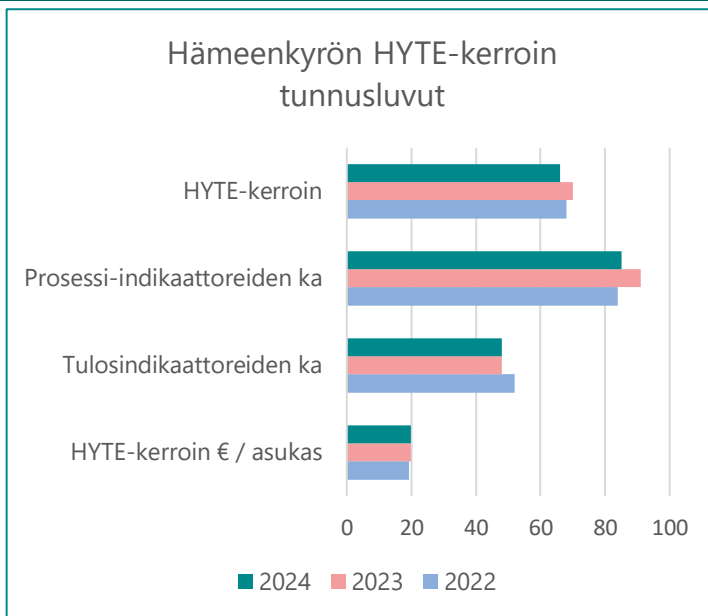
kunnan organisaation aktiivisuutta edistää kuntalaisten terveyttä it-searvion mukaan. TEAvisari tarkastelee kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin tilan seuranta, työhön kohdistettuja resursseja, tiedolla johtamista, indikaattoritiedon seuranta, poikkihallinnollista yhteis-

työtä sekä johtamista. Hämeenkyrön TEAvisari tulokset ovat hyvällä keskitasolla. Vuonna 2024 suoritettiin TEAvisari tiedonkeruu liikunnassa ja toisen asteen koulutuksesta. Liikunnan pisteet Hämeenkyrössä laskivat hiukan (-5). Toisen asteen koulutuksen pisteitä ei ole tätä raporttia tehdessä vielä julkaistu. Vuonna 2025 suoritetaan TEAvisari tiedonkeruu kulttuurin, kuntajohdon ja perusopetuksen osalta.

HYTE-kerroin

Kunnille vuodesta 2023 alkaen maksettu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuu-den lisäosa eli HYTE-kerroin määräytyy prosessi- ja tulosindikaattoreiden perusteella. Pro-sessi-indikaattorit kuvaavat kunnan voimavaroja ja toimenpiteitä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Tulosindikaattorit kuvaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tulokselli-suutta väestötasolla. Tulosindikaattorit skaalataan suhteessa muihin kuntiin ja tapahtuneisiin muutoksiin.

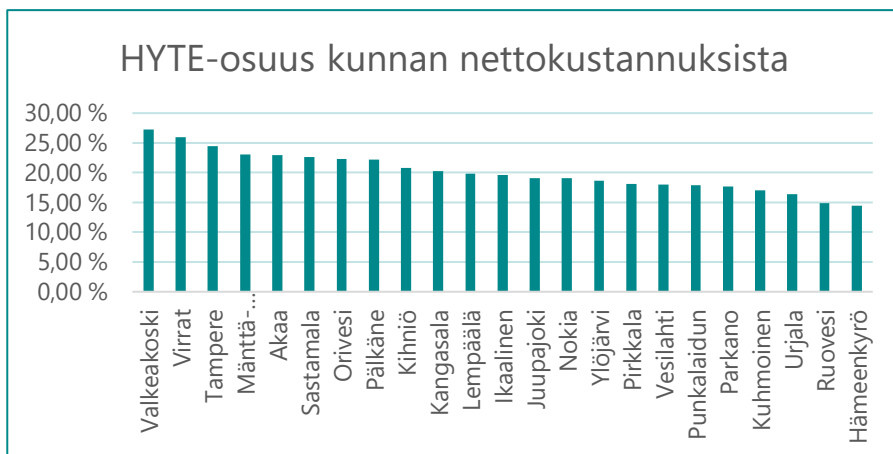
Hämeenkyrön HYTE-kerroin on ollut aina hyvällä tasolla. Vuonna 2024 kerroin laski 4 yksikköä lukuun 66, mutta skaalautuvuudesta johtuen kannustinraha nousi 0,1 € lukuun 19,90 € / asukas. Hämeenkyrön HYTE-kerroin kuuluu Pirkanmaan parhaimmistoon. HYTE-kertoimeen on tärkeää kiinnittää huomiota myös jatkossa tulosten skaalautuvuuden vuoksi. Kaikki HYTE-kertoimeen vaikuttavat indikaattorit vertailutietoineen löytyvät raportin liitteestä 1.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kustannukset

Valtiokonttorin ylläpitämän tutkiahallintoa.fi -palvelun HYTE-raportti tarkastelee kuntien talousraportoinnista eriteltyjä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvien palveluiden ja tilien yhdistelmiä, niistä aiheutuneita kustannuksia ja niistä saatuja tuottoja. Sen tavoitteena on kuvata kuntien HYTE-kustannuksia vertailukelpoisena tietona.

Vuosittaiset tiedot eivät ole keskenään vertailukelpoisia kuntakentän uudistusten takia.

HYTE-kulujen osuus Hämeenkyrön kokonaistaloudesta on ollut aina alhainen, ja tuoreimman vuoden 2023 tiedon mukaan se on edelleen laskenut. Vuoden 2024 merkit-

tävät lisäresurssoinnit kuten toinen liikunnanohjaaja ja yhdistysten vuosiavustus puuttuvat

luonnollisesti tästä tilastosta. Olemassa olevan tiedon mukaan Hämeenkyrön panostukset hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen ovat Pirkanmaan pienimmät ja valtakunnallisestikin verraten vaatimattomat.

Muutokset hyvinvoinnissa

Vuosiraportilla tarkastellaan ainoastaan hyvinvoinnissa tapahtuneita tilastollisesti merkittäviä muutoksia ja toimenpiteitä väestöryhmittäin. Yleiskuvan Hämeenkyrön hyvinvoinnin tilasta saa Hämeenkyrön laajasta hyvinvointisuunnitelmasta 2021–2025, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta 2021–2025, ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmasta 2021–2025 ja mielenterveys- ja päihdeohjelmasta 2021–2025.

Kaikki ikäryhmät

Osa kunnan ilmiöistä ja tehdyistä toimenpiteistä ei kohdennu rajattuun ryhmään, vaan koko väestöön. Hämeenkyrössä läpileikkaava teema vuoden 2024 hyvinvointityössä oli ehkäisevän päihdetyön rakenteet. Päihteiden käyttö erottuu Hämeenkyrössä kaikissa ikäluokissa ja tilastoissa huolta herättävänä ilmiönä. Myös Puhti-raportilta voidaan huomata Pirkanmaan trendin vastaisesti sekä alkoholin että tupakan käytön lisääntyminen. Ehkäisevän päihdetyön rakenteita on kehitetty alueellisella yhteistyöllä sekä kolmostien kuntien että hyvinvointialueen kanssa. Merkittävin rakenteellinen muutos on hyvinvointialueen koordinoima Pirkanmaan laajuinen paikallinen alkoholi-, tupakka- ja rahapelipolitiikka, eli Pakka-toimintamalli.

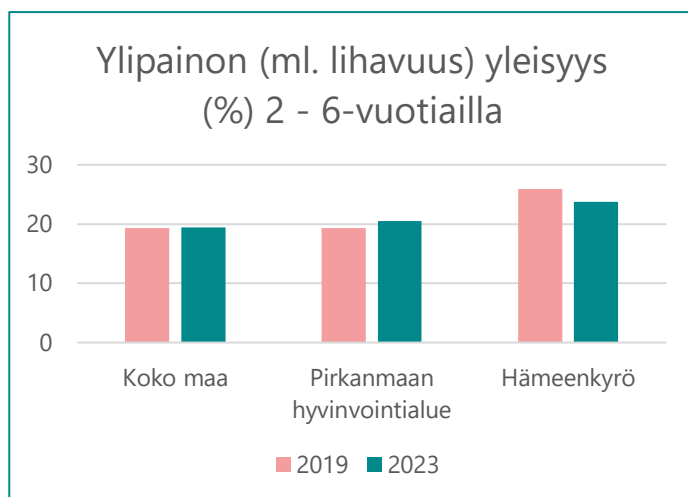
Loppuvuodesta 2024 hyvinvointialue ja kunnat toteuttivat yhteisen päihdetilannekyselyn. Hämeenkyrön (N=72) vastauksissa esiin nousevat alkoholi ja nikotiinituotteet. Eniten huolta aiheuttavat nuorten päihteiden käyttö ja siihen toivotaan tiukempaa puuttumista. Huomattava osa (43 %) vastaajista on ollut myös huolissaan läheisensä päihteiden käytöstä.

Varhaiskasvatusikäiset

Varhaiskasvatusikäisillä tarkoitetaan tässä raportissa alle 7-vuotiaita lapsia, jotka eivät osallistu vielä perusopetukseen. Lasten määrä on Hämeenkyrössä laskeva eikä osallistumisasteen nousu enää täysin kompensoi muutosta. Lasten määrän väheneminen on näkynyt syyskuudella 2024 ensimmäistä kertaa varhaiskasvatuksen palveluissa. Seutuvertailun mukaan Hämeenkyrön keskimääräinen asiakasmaksutulo kuukaudessa (53 €) on alhaisempi kuin seudulla keskimäärin (88 €). Asiakasmaksutulo myös laski enemmän kuin seudulla keskimäärin.

Merkittävin vuoden 2024 toiminnallinen uudistus varhaiskasvatuksessa on positiivisen pedagogiikan käyttöön ottaminen. Positiivisessa pedagogiikassa korostetaan lapsen vahvuuksia ja tuetaan hyvinvointia kokonaisvaltaisesti, rakentavasti ja ratkaisukeskeisesti. Positiivinen pedagogiikka toimii Hämeenkyrön sivistyspalveluiden yhtenäisenä mallina kiusaamisen ehkäisyyn.

FinLapset tiedonkeruun mukaan Hämeenkyrössä ylipainoisten (-2,2 %) ja lihaviin (-1,7 %) 2–6-vuotiaiden lasten määrä on laskenut. Tulokset ovat samansuuntaiset sekä pojilla että ty-

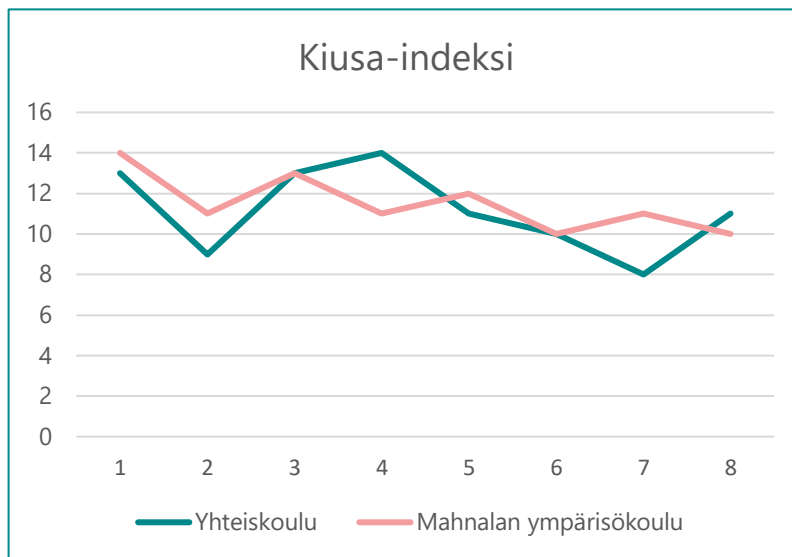

töillä. Lihaviin (6,3 %) ja ylipainoisten (23,7 %) osuus on kuitenkin edelleen korkeampi kuin Pirkanmaalla (4,4 % ja 20,5 %). Hämeenkyrössä suunta on kuitenkin laskeva, kun Pirkanmaalla määrä on nouseva. Koska FinLapset-tilastoista puuttuvat Hämeenkyrön tiedot useilta vuosilta on pitkälle menevien johtopäätösten tekeminen mahdotonta. Tiedonkeruun perusteella vaikuttaa kuitenkin, että pitkäjänteinen työ Hämeenkyrössä lasten ja perheiden hyvinvoinnin eteen kantaa hedelmää.

Perusopetusikäiset

Perusopetusikäisillä tarkoitetaan tässä raporissa 7–16-vuotiaita nuoria, jotka osallistuvat perusopetukseen. Vuodelle 2024 erityisiä perusopetusikäisiin kohdistuvia teemoja olivat kiusaamisen ehkäisy ja oppimisen tuki.

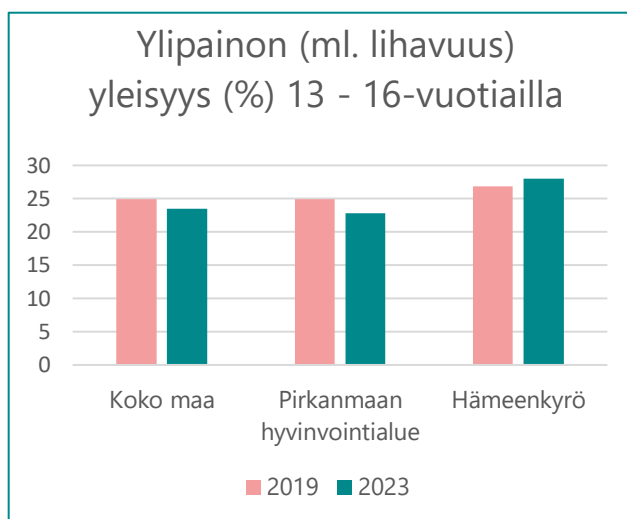
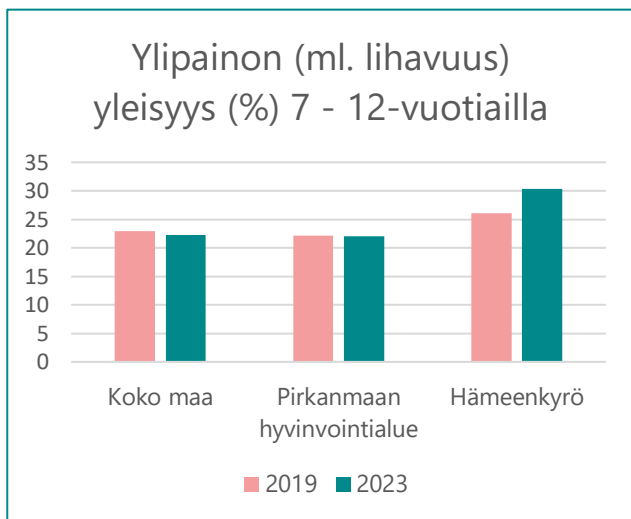
Kiusaamisen seurannan, puheeksi ottamisen ja puuttumisen tueksi syyslukukaudella 2024 pilotoitiin Luokkahengen Kiusa -palvelua Mahnalan Ympäristökoululla ja yhteiskoulun 7. luokilla. Työväline otettiin tehokkaasti käyttöön kouluilla ja opiskeluhuollossa ja jo lyhyen kokeilun aikana havaittiin kiusaamisen vähentymistä. Kuten kaaviosta huomataan indeksissä on viikoittaista vaihtelua, mutta kiusaamisen suunta on laskeva. Loka-joulukuun aikana Kiusa-indeksi laski

Mahnalan Ympäristökoululla 4 ja yhteiskoululla 2 pistettä. Kokeilusta saatujen hyvien kokemusten vuoksi palvelu otettiin käyttöön kaikilla alakouluilla kevätlukukaudelle 2025.

Perusopetuksessa on pysyttävä tarjoamaan kaikille oppilaille turvallinen oppimisympäristö, mutta myös samalla henkilökunnalle turvallinen työympäristö. Ympäristöön vaikutetaan henkilöstömäärillä, ryhmäjäjestelyillä ja käytänteillä. Vuoden 2024 aikana yhtenäistettiin uhkaavien tilanteiden kirjaamiskäytäntöjä sekä aloitettiin työ tuen järjestämisen uudistamiseksi uuden lainsäädännön mukaiseksi.

Move! -mittausten mukaan osuus viides- (53 %) ja kahdeksaluokkalaisista (49,3 %), joilla on heikko fyysinen toimintakyky, on edelleen korkea ja kasvusuuntainen. FinLapsen tiedonkeruun mukaan sekä 7–12-vuotiaiden (+ 4,2 %) että 13–16-vuotiaiden (+ 1,1 %) ylipainoisten

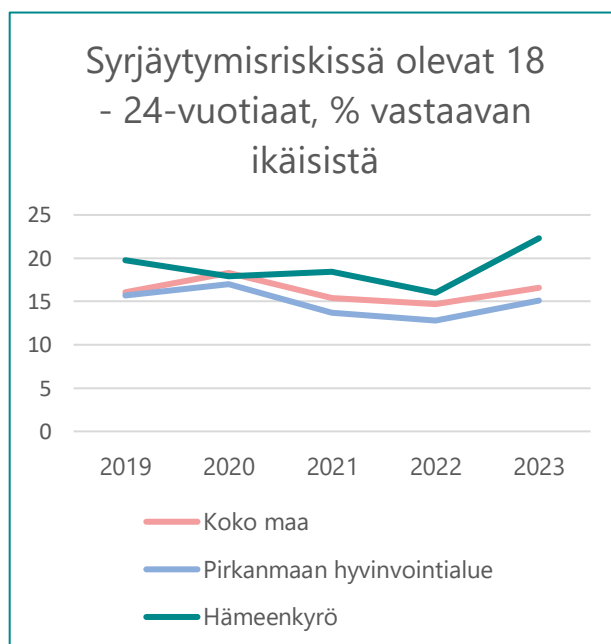

osuus Hämeenkyrössä on kasvanut. Tiedonkeruun mukaan 7–12-vuotiaiden lihavuuden yleisyys on pysynyt suunnilleen ennallaan ja 13–16-vuotiaiden laskenut. Ylipainon yleistyminen on ollut havaittavissa myös kouluterveyskyselyn tuloksista. Move! ja FinLapset tulosten analysointia haastavat puuttuvat mittaustulokset ja ikäkausivaihtelut. Pidemmän ajan trendi on kuitenkin noususuuntainen. Nuorten liikkumisaktiivisuutta on edistetty yhteiskoululla hankkeen kautta toimivalla koulupt:llä. Hankkeen liikunnanohjaaja on työskennellyt osana yhteiskoulun arkea aktivoiden oppilaita liikkumaan, toimien osana kouluyhteisöä yhteistyössä koulun muun henkilöstön kanssa.

Nuoret aikuiset

Nuorilla aikuisilla tarkoitetaan tässä raportissa 16–24-vuotiaita. Nuorten aikuisten osalta vuonna 2024 esiin nousevat valtakunnallisesti noteeratut työllisyystilanteen heikentyminen sekä syrjäytymisriskin kasvaminen.

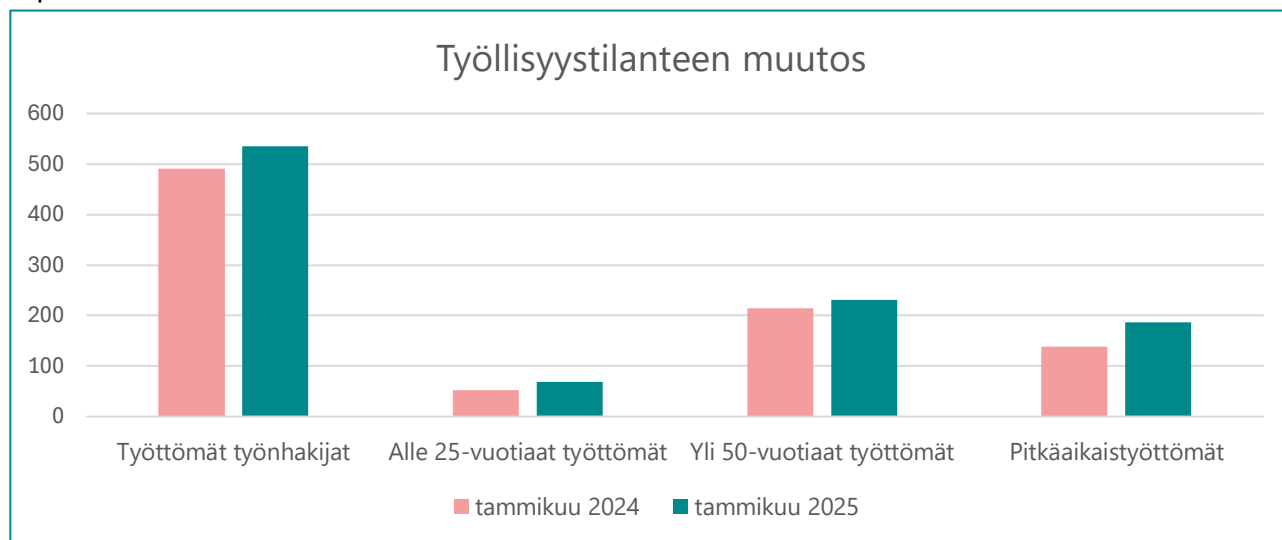
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalveluksessa) olevien 18–24-vuotiaiden nuorten osuus (22,3 %) on usean vuoden

laskun jälkeen kääntynyt jyrkkään nousuun. Myös nuorten alle 25-vuotiaiden työttömyys on lisääntynyt voimakkaasti (+ 32,7 %) vuoden aikana.

Työikäiset

Työikäisellä tarkoitetaan tässä raportissa 25–64-vuotiaita henkilöitä. Työikäisestä on saatavilla vain vähän tietoa ja pääosa siitä on valtakunnallista tietoa, jota ei ole käsitelty tässä raportissa.

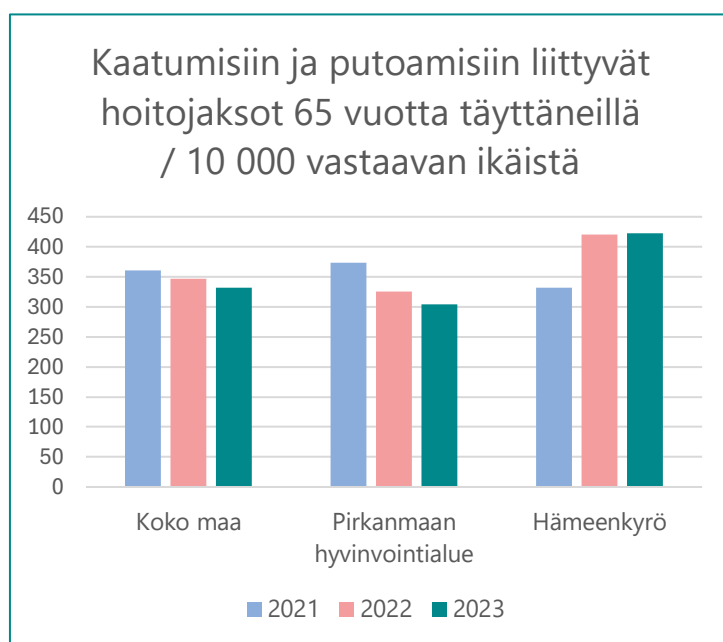

Merkittävin työikäisiin vaikuttava ilmiö vuonna 2024 on työllisyystilanteen heikentyminen. Ilmiö on valtakunnallinen ja muutokset Hämeenkyrössä ovat pienemmät kuin Pirkanmaalla keskimäärin. Kausivaihteluiden vuoksi työllisyyden tilastoja on verrattu tammikuulta 2024 ja 2025. Työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi 9 %. Kokonaisuudesta erottuvat erittäin huolestuttavina pitkäaikaistyöttömien (+35,5 %) määrän nousu ja ikääntyneiden yli 50-vuotiaiden työttömien (+7,9 %) määrän nousu. Työttömien määrän nousu näkyy myös kunnan maksamien työmarkkinatuen osuuksien kasvuna. Vuonna 2024 kunnan osuus työmarkkinatuesta oli 571 000 euroa, määrä nousi 10 % edellisestä vuodesta.

Ikäihmiset

Ikäihmisellä tarkoitetaan tässä raportissa yli 65-vuotiaita henkilöitä. Ikäihmis suhteellinen osuus kunnan väestöstä kasvaa vuosittain. Tilastollisesti ikäryhmässä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2024 aikana.

Valtakunnallisesti ja Pirkanmaan hyvinvointialueella kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoi-

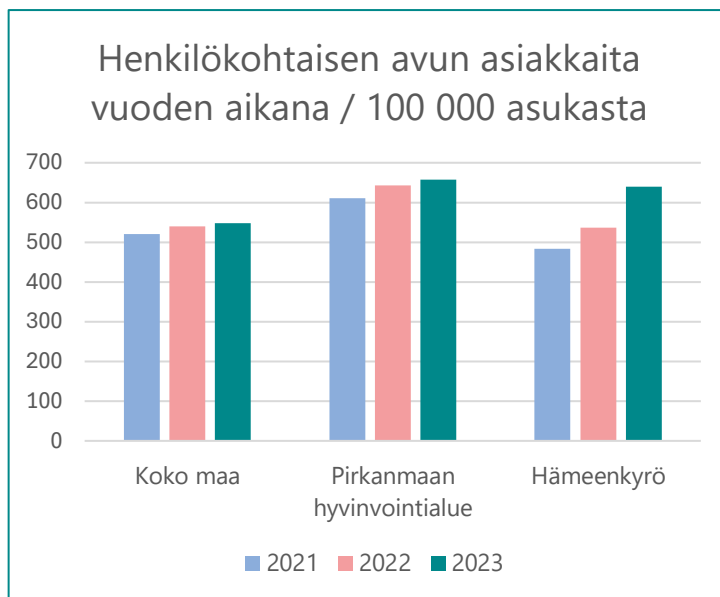
toijaksot yli 65-vuotiailla ovat laskusuuntaisia. Hämeenkyrössä määrä ei ole kääntynyt laskuun viime vuonna raportoidun voimakkaan kasvun jälkeen. Vanhus- ja vammaisneuvosto osallistui osaltaan kaatumisenehkäisyyn kohdentamalla vuoden 2024 talousarviossa osoitetut varat liukuesteisiin ja heijastimiin, joita jaettiin talven 2024–2025 aikana kirjastolla.

Erityisryhmät

Vuonna 2024 ei tapahtunut kunnan palvelutuotannossa merkittäviä muutoksia erityisryhmille. Merkittävä muutos on kuitenkin henkilökohtaisen avun määrien kasvaminen Hämeenkyrössä kaikilla ikäluokilla. Henkilökohtainen apu perustuu hyvinvointialueella tehtävään päätökseen. Henkilökohtaisen avun määrä on Hämeenkyrössä nyt suunnilleen samalla tasolla, kun Pirkanmaalla keskimäärin. Lasten ja nuorten sekä työikäisten osalta määrät ovat hieman korkeammat kuin Pirkanmaalla keskimäärin ja ikääntyneiden osalta selkeästi alhaisemmat. Vaikuttaisi, että hyvinvointialue on pystynyt parantamaan henkilökohtaisen avun

saatavuutta. Nähtäväksi jää miten hyvinvointialueen kireä talous sekä vaihtelevat tulkinnat uudistetusta vammaispalvelulaista vaikuttavat asiaan tulevaisuudessa.

Vapaaehtoistyön koordinointi siirtyi vuoden 2024 kesäkuussa hyvinvointialueelta Hämeenkyrön vapaaehtoiset Rönsylle. Ammatillinen vapaaehtoistyön koordinointi Hämeenkyrössä on päättynyt ja sitä hoidetaan vapaaehtoistyönä.

Yhteistyö ja yhdyspinnat

Vuoden 2024 aikana yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehtiin aiempien vuosien tapaan kunnan sisäisesti, Pirkanmaan eri kuntien, hyvinvointialueen, yhdistysten, Kuntaliiton ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa.

Yhdistisyhteistyö koki vuonna 2024 merkittäviä uudistuksia. Vuonna 2024 jaettiin ensimmäistä kertaa yhdistysten vuosiaavustus, sekä vakiinnutettiin yhdistysfoorumi ja yhdistysten uutiskirje. Kylien ja kunnan yhteistyön aktivoimiseksi järjestettiin Hämeenkyrö kuuluu kylille -kierros. Lisäksi yhdistysavustusten kehittämiseksi valmistui amk-opinnäytetyö.

Hyvinvointityön näkökulmasta merkityksellistä on edelleen kehittää ja löytää uusia mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Tärkeää on myös huomata edunvalvonnan merkitys osana yhteistyötä ja yhdyspintoja.

Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Vuosi 2024 oli laajan hyvinvointisuunnitelman viimeinen kokonainen toteutusvuosi. Korona-aikaan valmisteltua laajaan hyvinvointisuunnitelmaan kuuluvaa hyvinvointiohjelmää on päivitetty vuosittain voimakkaasti muuttuvan yhteiskunnallisen tilanteen mukaan. Toimenpide-
tasolla asetetut tavoitteet on saavutettu lähes täydellisesti. Tehdyistä toimenpiteistä huolimatta hämeenkyröläisten hyvinvointiin liittyvät haasteet ovat saatavilla olevan tiedon mukaisesti edelleen samat. Tämä selittyy tilastotietojen hitaalla päivittymisellä ja sekä väestöta-
soisesti hitaasti tapahtuvilla muutoksissa.

Vuodelle 2025 ei ole syytä asettaa uusia painopisteitä tai tavoitteita, vaan jatkaa suunnitelman toimeenpanoa sekä aloittaa uuden hyvinvointisuunnitelman valmistelu aiemman työn jatkona.

Lisätietoa ja lähteet

FinLapset - [https://thl.fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finlapset-las-
ten-nuorten-ja-perheiden-terveys-hyvinvointi-ja-palvelut](https://thl.fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finlapset-lasten-nuorten-ja-perheiden-terveys-hyvinvointi-ja-palvelut)

Hyte-kerroin - [https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hy-
vinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/hyte-kerroin-kannustin-kunnille](https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/hyte-kerroin-kannustin-kunnille)

Kiusa - <https://www.luokkahenki.fi/kiusaseuranta/>

Sotkanet - <https://sotkanet.fi/>

TEAvisari - <https://teaviisari.fi/>

Tutkihallintoa - <https://www.tutkihallintoa.fi/>

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut - [https://www.kuntaliitto.fi/yleiskirjeet/2023/varhais-
kasvatuksen-asiakasmaksut-muuttuvat-132023-alkaen](https://www.kuntaliitto.fi/yleiskirjeet/2023/varhaiskasvatuksen-asiakasmaksut-muuttuvat-132023-alkaen)

Seutuvertailu - *Tampereen kaupunkiseudun ja Hämeenkyrön varhaiskasvatuksen, opetuksen ja lukiokoulutuksen tunnuslukujen ja kustannusten vuosittainen vertailututkimus*

Hyvinvointiohjelman arviointi 2024

Painopiste: Elintavoilla fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia			
Tavoite: Lisätään lasten, nuorten ja perheiden ruokailoa ja ruokatottumuksia			
Toimenpiteet	Vastuutaho	2024 Tavoite	2024 arviointi
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä/kyllä/ei (Luonnos Valtioneuvoston asetus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 23.7.2020).	ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö, rehtori	Ruokailuajat eivät ole suositusten mukaiset. Muokataan aikoja mahdollisuuksien mukaan suositusten mukaisiksi.	Toteutunut suunnitellusti. Muutokset ruokailuaikoihin eivät mahdollisia
Varhaiskasvatuksessa noudatetaan VNR:n varhaiskasvatuksen ruokailusuositusta ja nostetaan ruokakasvatus toimintasuunnitelman painopisteeksi.	Varhaiskasvatuksen johtaja	Noudatetaan VRN suosituksia edelleen. Huomioidaan suosituksiin 2024 lopussa tuleva päivitys.	Toteutunut suunnitellusti.
Otetaan käyttöön ruokaraadit kouluissa ja päiväkodeissa	Sivistysjohtaja, varhaiskasvatuksen johtaja, päiväkotien johtajat, rehtorit, ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö	Ylläpidetään toimintaa sekä otetaan tulokset entistä paremmin huomioon.	Toteutunut suunnitellusti.
Nuorisotiloilla valmistettavassa ruuassa huomioidaan ravitsemussuositukset. Tiloilla ylläpidetään positiivista ruokakeskustelua.	Nuoriso-ohjaajat	Nuorten ylipaino ja ruokailutottumukset Hämeenkyrön haasteena. Huomioidaan tämä mm lautasmallin käytönä ja kasvisruokapainotuksena.	

Tavoite: Edistetään kuntalaisten terveyttä, toimintakykyä ja elämänlaatua			
Toimenpiteet	Vastuutaho	2024 Tavoite	2024 arviointi
Tehdään elintapaohjauksen palvelutarjotin	Hoitotyön päällikkö, terveydenhuollon osavastuualueen esihenkilö. Siirretty - Hyvinvointiryhmä, hyvinvointikoordinaattori	Osallistutaan Pirhan sähköisen perhekeskuksen kehittämiseen. Huolehditaan kunnan PTV-tiedon ajantaisaisuudesta.	Toteutunut suunnitellusti.
		Jatketaan yhteistyötä ja varmistetaan elintapaohjauksen jatkuminen. Huomioidaan ohjauksen kehittämisessä erityisesti lapset ja nuoret. Pilotoidaan koulu-pt malli.	Toteutunut suunnitellusti.
Mallinnetaan ehkäisevä päihdetyö: nimetään toimielin, monialainen työryhmä ja vastuushenkilö lain mukaisesti sekä laaditaan ennaltaehkäisevän päihdetyön vuosikello, joka sisältää lasten ja nuorten parissa tehtävän päihdekasvatuksen.	Hyvinvointiryhmä, hyvinvointikoordinaattori	Hyvinvointityön painopisteenä vuodelle 2024 ehkäisevä päihdetyö	Toteutunut suunnitellusti. Pakka-toiminta yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa sekä alueellinen yhteistyö kolmostien kuntien kanssa.
		Jatketaan yhteistyötä ja varmistetaan elintapaohjauksen jatkuminen. Huomioidaan ohjauksen kehittämisessä erityisesti lapset ja nuoret. Pilotoidaan koulu-pt malli.	Toteutunut suunnitellusti.
Yhtenäinen ehkäisevän päihdetyön malli perusopetukseen	Sivistysjohtaja, rehtorit, hyvinvointikoordinaattori	Otetaan Omin jaloin -malli tehokkaaseen käyttöön perusopetuksen, vapaa-aikapalveluiden ja Pirhan yhteistyönä.	Omin jaloin -malli otettu käyttöön.
	Kulttuuriohjaaja, hyvinvointikoordinaattori, kulttuurikoordinaattori	Selvitetään ja haetaan hankerahoitusta yhteisötaitelijan palkkaamiseen.	Rahoitusta haettu mutta ei myönnetty.

		Jatketaan ja monipuolistetaan yhteistyötä ikääntyneen väestön tukemiseksi. Laajennetaan kirjaston kotipalvelua yhteistyössä Aurinkorinteen kanssa.	Toteutunut osittain. Yhteistyötä kehitetty ja tiivistetty. Kotikirjastopalvelua ei ole laajennettu.
Kehitetään harrastekaveritoimintaa		Jatketaan Liikunnan lautasmalli hankkeen hyviä käytänteitä uuden liikunnanohjaajaresurssin avulla.	Toteutunut osittain. Kaikkea hankkeen toimintaa ei ole pystytty jatkamaan.
Lisätään nuorten matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia		Pilotoidaan koulu-pt malli. Edistetään matalan kynnyksen liikkumista nuorten liikkumista nuoriso- ja liikuntapalveluiden sekä perusopetuksen yhteistyönä.	Toteutunut suunnitellusti.
Tavoite: Edistetään kuntalaisten mielenterveyttä ja yksilön selviytymiskykyä			
Toimenpiteet	Vastuutaho	2024 Tavoite	2024 arviointi
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumisen.	tarkastuslautakunnan pj.		Toteutunut suunnitellusti.
Kunta tarkastaa peruskoulujen terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin kolmen vuoden välein.	varhaiskasvatuksen johtaja, sivistysjohtaja		Hyte-kerroin indikaattori. Toteutunut suunnitellusti.
Luodaan ja käyttöönotetaan kiusaamisen ehkäisyn mallit varhaiskasvatukseen ja kouluille.	Varhaiskasvatuksen johtaja, sivistysjohtaja, rehtorit	Yhtenäinen malli vaka+esiopetus+perusopetus. Lisätään vuorovaikutus- ja kaveritaidot ops:iin.	
		Jatketaan elämäntaitotuntien toteuttamista. Tehdään tarvittavia päivityksiä tuntien sisältöihin.	Toteutunut suunnitellusti.

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettelu vakiinutetaan osaksi opetussuunnitelmaa varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa	Varhaiskasvatuksen johtaja, sivistysjohtaja, rehtorit	Lisätään elämäntaitotunnit lukuvuosisuunnitelmaan osana syksyn 2024 päivitystä.	Tunne-, vuorovaikutus- ja turvataidot perusopetuksessa -toimintasuunnitelma tehty
Harrastepäivä yhdessä seurojen kanssa kerran vuodessa.	Vapaa-aikapäällikkö	Järjestetään harrastepäivä seurojen toiveen mukaisesti itsenäisenä kokonaisuutena.	Ei vielä toteutunut. Ajankohta syksy 2025.
Harrastepassi otetaan käyttöön lapsille ja nuorille.	Vapaa-aikapäällikkö	Selvitetään mahdollisuudet liikuntasallivuorojen maksuttomuuteen alle 20-vuotiaille.	Toteutunut suunnitellusti. Ei maksutonta käyttöä jäähallin ja Sykkeen kuntosaleille. Toimintaa kehitetään ulkokuntosaleilla ja yhteiskoulun kuntosalilla.
Tehdään eri ikäryhmät kattava kulttuurisuunnitelma yhteistyössä eri osavastuualueiden ja yhdistysten kanssa.	Kulttuurikoordinaattori, hyvinvointikoordinaattori	Valmistetaan kulttuurisuunnitelma.	Ei toteutunut. Suunnitelma valmistuu 2025
Osallistetaan perusopetuksen ja lukion oppilaskuntien ja nuorisovaltuuston edustajat mukaan kuntalaisia koskevien suunnitelmien valmisteluun.	Sivistysjohtaja	Valmistetaan kulttuurisuunnitelma.	Ei toteutunut. Suunnitelma valmistuu 2025
Lapsiperheiden voimavarojen varhainen tukeminen ja erityisen tarpeen tunnistaminen: lapset puheeksi- toimintamallin hyödyntäminen systemaattisesti, neuvola, vasukeskustelut, koulu. Työntekijöiden koulutus.	Varhaiskasvatuksen johtaja, sosiaalityön päällikkö		Toteutunut osittain. Yhteistyö neuvolan kanssa toimiva, mutta Lapset puheeksi ei käytössä.
Lapsiperheiden avoimen toiminnan kehittäminen	Hyvinvointikoordinaattori	Tehdään yhteistyötä MLL ja seurakunnan kanssa perhekeskuksen kautta.	Yhteistyö seurakunnan kanssa toteutunut suunnitellusti.
Perusopetuksen oppilaille järjestetään koulupäivän aikana kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia kulttuurielämyksiä	Kulttuurikoordinaattori	Päivitetään kulttuurikasvatussuunnitelma osana kulttuurisuunnitelman laatimista.	Ei toteutunut. Suunnitelma valmistuu 2025

Painopiste: Osallisuus ja vaikuttaminen			
Tavoite: Vaikutetaan EVA-menettelyn kautta			
Toimenpiteet	Vastuutaho	2024 Tavoite	2024 arviointi
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin	Jokainen palvelualue, vapaa-aikapäällikkö	HYTE-kerroin indikaattori. Vapaa-aikapäällikkö osallistuu vaikutusten ennakkoarviointeihin.	Toteutunut suunnitellusti.
Tehdään ohje vaikutusten ennakkoarvioinnin menettelyyn (Eva) ja otetaan eva-arviointi käyttöön uuden ohjeen mukaisena.	Talous- ja hallintojohtaja vastaa ohjeen valmistumisesta. Eva-arvointien toteuttaminen on kaikkien palvelualueiden vastuulla.	Päivitetään EVA-ohje. Samalla tehdään uusi yritysvaikutusten arviointiohje. Eva-menettelyä käytetään entistä enemmän ja vähintään kaikissa merkittävässä päätöksissä.	Toteutunut suunnitellusti. EVA-ohje ja lomake päivitetty.
Nuorisovaltuusto otetaan mukaan EVA-menettelyihin.	Kaikki palvelualueet	Nuorisovaltuustolta pyydetään EVA-kannanotot asioihin, joilla on merkitystä nuorisolle.	Toteutunut osittain. Nuorisovaltuusto osallistunut EVAukseen koulukuljetuksista ja jäähallista.
Tavoite: Edistetään sosiaalista osallistumista			
Toimenpiteet	Vastuutaho	2024 Tavoite	2024 arviointi
Vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto sekä kolmannen sektorin toimijat osallistuvat kuntalaisia koskevien suunnitelmien valmisteluun.	Kotihoidonpäällikkö, asu- mispalveluiden päällikkö, vammaispalveluiden päällikkö, hyvinvointikoordinaattori		Toteutunut suunnitellusti.
		Tehdään kuntaan yhtenäinen yhdistysyhteistyön ohje.	Ei toteutunut. Monitahoinen asia, ohje valmistuu 2025.
Vapaaehtoistyön koordinoit toiminnan vakiinnuttaminen tukemassa kuntalaisten osallisuutta.	Kotihoidon päällikkö, asu- mispalveluiden päällikkö, vammaispalveluiden päällikkö, hyvinvointikoordinaattori	Osallistutaan vet-koordinoinnin uudistamisen suunnitteluun.	Vet-koordinointi siirtynyt Hämeenkyrön vapaaehtoiset Rönky ry:lle.

Tavoite: Edistetään yhteiskehittämisen menetelmien käyttöä			
Toimenpiteet	Vastuutaho	2024 Tavoite	2024 arviointi
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen.	Vapaa-aikapäällikkö	Vakiinnutetaan yhdistysfoorumi ja yhdistysten uutiskirje	Toteutunut suunnitellusti.
Perustetaan kulttuuriparlamentti monipuolistamaan Hämeenkyrön kulttuuritarjontaa ja aktivoimaan kuntalaisia kulttuuriharrastusten pariin.	Kulttuurikoordinaattori	Kulttuuriparlamentti lisää kulttuuritoiminnan näkyvyyttä palkitsemalla merkittäviä kulttuuritekoja.	Toteutunut suunnitellusti. Vuoden 2024 kulttuuripalkinnon saivat Uniklubi ja Liisa Hietanen.
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä	Vapaa-aikapäällikkö		Hyte-kerroin indikaattori. Toteutunut suunnitellusti.
Lapset ja nuoret osallistuvat varhaiskasvatuksessa ja kouluissa ruokailujärjestelyjen suunnitteluun, toteutumiseen ja arviointiin.	Varhaiskasvatuksen johtaja, sivistysjohtaja, päiväkotien johtajat, rehtorit, ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö	Aktivoivaan makuraatitoimintaa lisäämällä kokoontumisia. Laajennetaan makuraatitoiminnan yhteistyötä opiskeluhuoltoon.	
Työllisyyspalveluissa järjestetään yhteisöllisyyspäivä neljä X vuodessa.	Työllisyyspalveluiden päällikkö		Ei sovellu, kuntouttava työtoiminta siirtynyt hyvinvointialueelle
Työkykyviisarin käyttöönotto työllisyyspalveluissa	Työllisyyspalveluiden päällikkö		Kokeiltu osana työllisyyden kuntako-keilua. Ei jäänyt käyttöön.
Toteutetaan keskustan yleiskaavaprojektissa kokeilu sähköisestä karttapohjaisesta kommentointijärjestelmästä.	Kaavoitus päällikkö		
Toteutetaan kuntalaisille kysely elinympäristön hyvinvointivaikutuksista.	Elinympäristöjohtaja		Toteutunut suunnitellusti 2022.
Kulttuuripalvelut ja kulttuuriparlamentti edesauttavat Hämeenkyrön kulttuuritarjonnan monipuolistamista ja aktivoivat kuntalaisia kulttuuriharrastusten pariin	Kulttuurikoordinaattori, hyvinvointikoordinaattori	Hyödynnetään kirjastoa monipuolisessa kulttuuritarjonnassa.	Toteutunut suunnitellusti.

Painopiste: Turvallinen elinympäristö			
Tavoite: Vähennetään lapsiperheiden/kuntalaisten eriarvoisuutta			
Toimenpiteet	Vastuutaho	2024 Tavoite	2024 arviointi
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa.	Varhaiskasvatuksen johtaja, rehtorit, hyvinvointiryhmä, hyvinvointikoordinaattori	Lisätään lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta.	Hyte-kerroin indikaattori. Toteutunut suunnitellusti.
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille (avustuskriteerit)	Vapaa-aikapäällikkö	Järjestetään matalankynnyksen liikuntaryhmiä lapsille ja nuorille. Pilotoidaan kouluPT-malli.	Toteutunut suunnitellusti.
Erityisryhmien liikuntamahdollisuuksien lisääminen (avustuskriteerit/henkilöstöresurssien lisääminen)	Vapaa-aikapäällikkö		
Toimivan palveluliikenteen kehittäminen koko kunnan alueella.	Palveluliikenteen kehittäminen on yhteistyötä palvelualueiden välillä.	Toteutetaan palveluliikenteen asiakaskysely.	Toteutunut suunnitellusti.
Perhekeskuksen jatkokehittämisessä huomioidaan palvelujen saatavuus yhdenvertaisuuden näkökulmasta	Sosiaalityön päällikkö	Perhekeskuksen ohjausryhmän toiminnan suuntaaminen ja tehostaminen	Ei toteutunut. Vuonna 2024 vain 1 kokous.
Tarjotaan yhdeksännen luokan päättävälle hämeenkyröläisnuorille mahdollisuus ensimmäiseen kesätyöhön kunnalla.	Kaikki vastuualueet yhdessä työllisyyspalveluiden ja nuorisopalveluiden kanssa.	Tarjotaan kaikille ysiluokkalaisille hakukalle kesätyöpaikka kunnan palvelualueilla tai kesätyösetelillä.	Toteutunut suunnitellusti.

Tavoite: Edistetään lähiympäristöjen kehittämistä esteettömiksi ja turvallisiksi sekä liikkumiseen ja osallisuuteen kannustaviksi			
Toimenpiteet	Vastuutaho	2024 Tavoite	2024 arviointi
Vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto sekä kolmannen sektorin toimijat osallistuvat kuntalaisia koskevien suunnitelmien valmisteluun (kaavoitus, esteettömyys, ympäristö, asuminen ratkaisut)	Elinympäristöpalvelut	Vaikuttamistoimielinten kuuleminen osana normaalia valmistelutyötä.	
Kunnan monialainen sisäilmatyöryhmä huolehtii osaltaan terveellisestä sisäilmastosta julkisissa rakennuksissa	Elinympäristöjohtaja	Ryhmä kokoontuu tarvittaessa.	
Kootaan kaikki kunnan kävely- ja pyöräilyreitit sähköiseen karttapalveluun	Vapaa-aikapäällikkö, Elinympäristöjohtaja	Hämeenkyrö osallistuu Pirkantaipaaleen selvityshankkeeseen.	Toteutunut suunnitellusti.
Lisätään julkisten puisto- ja viheralueiden viihtyisyyttä ja parannetaan luonnon monimuotoisuutta käynnistämällä kunnan vieraslajiohjelma	Ympäristötarkastaja		
Esteettömyys ja turvallisuus sekä kevyen liikenteen reittien riittävyys ja viihtyisyys huomioidaan 2021 käynnistytvässä keskustan yleiskaava-suunnittelussa	Kaavoituspäällikkö		

Painopiste: Vaikuttavat palvelut			
Tavoite: Parannetaan palveluiden saatavuutta, saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta			
Toimenpiteet	Vastuutaho	2024 Tavoite	2024 arviointi
Lisätään kunnan liikuntamahdollisuuksia yhdenvertaisuutta painottaen.	Sivistysjohtaja, vapaa-aikapäällikkö	Lisätään esteettömän ja matalan kynnyksen liikkumismahdollisuuksia. Toimeenpannaan kävelyn ja pyöräilynedistämishjelmaa.	Toteutunut suunnitellusti.
Kunta kehittää tulevaisuudessa vapaasti käytettäviä lähiliikuntapaikkoja.	Sivistysjohtaja, vapaa-aikapäällikkö	Kehitetään liikuntapaikkoja suunnitellusti. Tehostetaan viestintää jäähallin avoimista vuoroista.	Toteutunut osittain. Jäähallin avointen vuorojen viestintä haasteena
Digipalveluiden käytön ohjaus ja opastus kuntalaisille. Yhteis palvelupisteen hyödyntäminen kuntalaisten tukemisessa digitaalisissa palveluissa terveyskeskuksessa.	Hoiva- ja hoitotyön päällikkö, kotihoidon päällikkö, osavastuualueen esihenkilö	Turvataan digituen jatkuminen ja kehitetään toimintaa.	Toteutunut osittain. Digituki kunnan työnä päättynyt. Tukea tarjolla kirjastolla Mukanetin vapaaehtoisten avulla.
Osallistutaan työllisyyden kuntakokeiluun yhdessä Pirkanmaan muiden kuntien kanssa. Kuntakokeilun kautta tarjotaan kasvokkaista lähipalvelua työttömille.	Työllisyyspalveluiden päällikkö	Toimeenpannaan TE24 uudistus.	Toteutunut suunnitellusti.
Kansalaisopisto tarjoaa työttömille vuosittain kaksi ilmaista kurssia.			Toteutunut suunnitellusti. Yhteistyössä työllisyyspalvelut ja Petäjäopisto.
Tavoite: Otetaan käyttöön vaikuttavat menetelmät ja toimintamallit			
Toimenpiteet	Vastuutaho	2024 Tavoite	2024 arviointi
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.	Jokainen palvelualue omalta osaltaan.	Hyte-kerroin indikaattori. Jatketaan toteutusta.	Hyte-kerroin indikaattori. Toteutunut suunnitellusti.

Tavoite: Kehitetään asiakaspalautejärjestelmien/asiakaskokemuksen ja hyödynnetään tuloksia			
Toimenpiteet	Vastuutaho	2024 Tavoite	2024 arviointi
Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	Kunnan johtoryhmä	Toteutetaan asukas- ja asiakaskyselyitä. Järjestetään osallistava budjetointi. Toteutetaan Silta-foorumeita tarpeen mukaan.	Toteutunut suunnitellusti.
		Juurrutetaan yhdistysfoorumi ja yhdistysten uutiskirje.	Toteutunut suunnitellusti.
Kuntalaisilta kerätään asiakaspalautetta liikunta- palveluiden toiminnasta vuosittain	Vapaa-aikapäällikkö		Toteutunut suunnitellusti.